

Voortzetting MaS na 2015

Een handreiking voor scholen

Een initiatief van:

Voorwoord

Dit werkdocument is tot stand gekomen door samenwerking met en inzet van de vrijwilligerscentrales, scholen en vrijwilligersorganisaties uit het samenwerkingsverband MaS Zuid Oost Gelderland.

Inhoud

Voorwoord	3
Inhoud.....	5
Inleiding	7
1. Kader om de MaS voort te zetten.....	8
2. Financieringsmogelijkheden	9
2.1 De financiering van een lintstage.....	9
2.2 De financiering van een blokstage.....	10
3. Verschillen tussen lint- en blokstages in uren en organisatie	11
3.1 Lintstage	11
3.1.1 Linstages in de praktijk: buiten schooltijd.....	11
3.1.2 Linstages in de praktijk: onder schooltijd	13
3.2 Blokstage	15
3.2.1 Blokstages in de praktijk: blokstages buiten school met mas-xpress	15
3.2.2 Blokstages in de praktijk: blokstages buiten school zonder mas-xpress	18
3.3.3 Blokstages in de praktijk: maatschappelijke stage als project, gekoppeld aan een vak.....	19
4. Overzicht MaS-activiteiten.....	22
4.1 Legenda	22
4.2 Contactgegevens	22
4.3 Tabel MaS activiteiten.....	23
5. Bijlage	39
Contactgegevens vrijwilligerscentrales en stagemakelaars	39

Inleiding

Op allerlei vlak is de (lokale) maatschappij gebaat bij betrokkenheid van jongeren. De maatschappelijke stage (hierna te noemen MaS) in het voortgezet onderwijs is een prima middel om die betrokkenheid te garanderen. Als de verplichte maatschappelijke stage zoals we die nu kennen wordt afgeschaft, dan hangt het van de school en van de gemeente af of én hoe jongeren betrokken blijven bij de lokale samenleving.

Hoewel veel scholen achter de visie van de MaS staan, is het niet zo vanzelfsprekend dat zij de MaS op vrijwillige basis blijven voortzetten. Financiële en andere argumenten, bijvoorbeeld draagvlak bij mentoren, spelen hierbij een rol.

Dit document is geschreven omdat er behoefte is aan inzicht in mogelijkheden en daaraan verbonden kosten in de MaS als deze niet meer verplicht is. Met dit werkdocument willen we scholen handvatten bieden bij de oriëntatie naar mogelijkheden van de MaS na 2015.

Omdat het wiel niet opnieuw hoeft worden uitgevonden hebben we voor dit document alleen bestaande en daardoor praktische voorbeelden gebruikt. Dit heeft als voordelen dat we met zekerheid kunnen zeggen dat het in praktijk werkt én dat u voor meer informatie altijd een beroep kunt doen op een ervaringsdeskundige.

We hopen dat deze handreiking u helpt bij de doorstart van de maatschappelijke stages op uw school!

Lianne Bongers & Renske Borkus
Makelaars maatschappelijke stage
Vrijwilligerscentrale Nijmegen

In opdracht van:

Stuurgroep MaS Zuid Oost Gelderland

1. Kader om de MaS voort te zetten

Vanaf schooljaar 2015/2016 is het aan de school zelf om de maatschappelijke stages voort te zetten. Kiest een school ervoor om MaS voort te zetten, dan kunnen deze uren meetellen als onderwijstijd. Hiervoor heeft de overheid een aantal criteria gesteld:

- Scholen zijn vanaf schooljaar 2015/2016 vrij om de MaS voort te zetten als facultatief programmaonderdeel;
- MaS-uren mogen meegerekend worden als onderwijstijd, met een maximum van 30 uur. Uren boven de 30 uur mogen niet als onderwijstijd meegerekend worden;
- Voorwaarden om de MaS te vermelden op het diploma zijn:
  - De leerling moet minimaal 30 uur stage lopen;
  - Er moet een stageovereenkomst getekend worden;
  - Het blijft voor leerlingen mogelijk om vrijstelling aan te vragen voor de MaS.

Door gebruik te maken van de website [mas-xpress¹](http://mas-xpress.nl), kunnen scholen eenvoudig voldoen aan de gestelde criteria. Mas-xpress levert onder andere een stageovereenkomst en registreert het aantal gelopen stage-uren en de contactgegevens van de maatschappelijke organisatie. Tevens schrijft mas-xpress automatisch de gelopen stage-uren bij in het leerlingvolgsysteem. Dit scheelt enorm in administratieve handelingen. Continuïteit van de website wordt voor de nabije toekomst gegarandeerd. De kosten per leerling blijven gelijk en worden naar verwachting minder in de loop van de tijd.

Burgerschapsvorming

De MaS is een prima middel om actief vorm te geven aan burgerschapsvorming en om burgerschapscompetenties te realiseren. CPS Onderwijsontwikkeling en advies biedt gratis instrumenten en publicaties om daarmee invulling te geven aan burgerschapsvorming in relatie tot maatschappelijke stage.

Zo behandelt de publicatie *Een actieve bijdrage aan burgerschapsvorming* effectieve benaderingen om burgerschapscompetenties te realiseren in de maatschappelijke stage. Deze en andere publicaties zijn gratis verkrijgbaar via RenD@CPS.nl. U kunt ze downloaden via www.onderwijsinontwikkeling.nl en www.cps.nl onder burgerschapsvorming en maatschappelijke stage.

---

¹ www.mas-xpress.nl is een regionale website die gebruikt wordt door alle scholen en stagemakelaars in de Regio Zuid Oost Gelderland.

2. Financieringsmogelijkheden

Op het moment dat de MaS niet meer verplicht is, komt er geen extra geld meer per telleerling. Toch hoeft dit niet te betekenen dat er geen geld beschikbaar is voor MaS. In dit hoofdstuk beschrijven we twee mogelijkheden om de MaS toch te kunnen blijven financieren.

2.1 De financiering van een lintstage

Dit rekenvoorbeeld geldt heel specifiek voor een lintstage BUITEN schooltijd. Bij lintstages buiten school tellen de gelopen stage uren WEL mee als onderwijstijd. Omdat deze uren buiten school plaatsvinden kunnen uren vrij worden gehouden voor een MaS-coördinator.

MaS mag als onderwijstijd gerekend worden. In deze berekening gaan we ervan uit dat scholen 30 klokuren MaS aanhouden. Bij 30 klokuren MaS als onderwijstijd kun je op jaarbasis één lesuur per klas uit de jaarplanning halen. Bij een gemiddelde personeelslast (GPL) van € 80.000,- bij 25 lessen inzet per week, kost één lesuur circa € 3200,-. Dus voor elke klas met 30 klokuren MaS kun je € 3200,- inzetten voor coördinatiekosten of overige kosten die voortvloeien uit de MaS.

Dit is een globale berekening, in werkelijkheid zullen de bedragen ruimer uitvallen.

Een voorbeeld:

Op het MAS College, een school voor havo, zitten 1000 leerlingen, 5 klassen per jaarlaag. De leerlingen gaan in het derde jaar op stage, dit zijn dus 5 klassen.

Coördinatiekosten: € 3200,- x 5 = € 16.000,-

Het MAS College heeft een GPL van € 80.000. Uitgaande van een volledige betrekking, een normjaartaak van 1659 uur, bedragen de kosten per uur:

Kosten per uur: € 80.000,- / 1659 = € 48,22

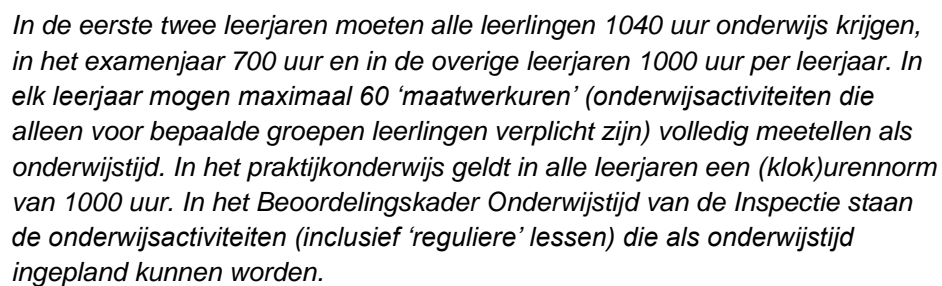
Wanneer we de kosten voor coördinatie delen door de kosten per uur; €16.000 / € 48,22 = 331,81 dan zien we dat een het MAS College 332 klokuren op jaarbasis kan inzetten voor ondersteuning/coördinatie van de MaS. Dat komt globaal neer één dag per week.

In het rekenvoorbeeld gaat het om een fictieve school. De kosten die samenvallen met het aantal uren die beschikbaar blijven voor de coördinatie van MaS kunnen wel dienen als uitgangspunt voor scholen die door willen gaan met MaS.

2.2 De financiering van een blokstage

Bovenstaande berekening is niet geschikt voor blokstages. Dit omdat blokstages altijd plaatsvinden onder schooltijd en je geen docenten 'vrij' kunt geven.

Een andere manier om de MaS te kunnen financieren is de MaS onder brengen als maatwerkactiviteit. Scholen mogen maximaal 60 maatwerkuren meetellen als onderwijstijd. Dit zijn activiteiten als extra taallessen, mentoruren of excursies.

In de eerste twee leerjaren moeten alle leerlingen 1040 uur onderwijs krijgen, in het examenjaar 700 uur en in de overige leerjaren 1000 uur per leerjaar. In elk leerjaar mogen maximaal 60 'maatwerkuren' (onderwijsactiviteiten die alleen voor bepaalde groepen leerlingen verplicht zijn) volledig meetellen als onderwijstijd. In het praktijkonderwijs geldt in alle leerjaren een (klok)urennorm van 1000 uur. In het Beoordelingskader Onderwijstijd van de Inspectie staan de onderwijsactiviteiten (inclusief 'reguliere' lessen) die als onderwijstijd ingepland kunnen worden.

Bron: website Rijksoverheid (Archief nieuwsbrieven, Voortgezet onderwijs, 9 juli 2013)

3. Verschillen tussen lint- en blokstages in uren en organisatie

In dit hoofdstuk laten we met vijf verschillende praktijkvoorbeelden zien hoe een maatschappelijke stage vormgegeven en gecoördineerd kan worden. Ook geven we aan binnen welke uren dit kan.

3.1 Lintstage

Een lintstage is een stage van meerdere, niet aaneengesloten dagdelen binnen een afgebakende periode. Een school kan ervoor kiezen om de lintstage buiten of binnen schooltijd te laten plaatsvinden. Iedere vorm vraagt om een specifieke aanpak en organisatie die voor- en nadelen hebben.

De vermelde uren zijn een *praktijkvoorbeeld* van de wijze waarop de MaS georganiseerd kan worden. Het is een richtlijn en kan geenszins gezien worden als het MINIMAAL aantal uren dat NODIG is voor de organisatie van MaS.

3.1.1 Lintstages in de praktijk: buiten schooltijd

De vorm

Op het MAS College gaat de hele derde jaarlaag buiten schooltijd op stage. Acht klassen vmbo-t, havo en vwo. De leerlingen krijgen één schooljaar de tijd om de 30 stage uren te voldoen. Het is aan hen dit in de avonduren, weekeinden of in de vakanties te doen. Aan het begin van het schooljaar krijgen de leerlingen voorbereidingslessen op school daarna mogen ze starten met hun stage. Ze kunnen een stage kiezen uit het aanbod op mas-xpress of mogen - met goedkeuring van de school - zelf een stage regelen. Eigen gevonden stages moeten door de leerlingen ingevoerd worden in mas-xpress.

De organisatie en uren

Op het MAS College zijn er twee coördinatoren. Een coördinator voor drie vmbo-t 3 klassen en een havo 3 klas. En een coördinator voor de andere drie havo 3 klassen en twee vwo 3 klassen. Iedere coördinator heeft ongeveer 110 leerlingen. De coördinatoren spenderen per leerling één uur aan begeleiding. De gegeven uren komen overeen met de tijd die zij daaraan kwijt zijn. De mentoren hebben geen specifieke rol maar worden wel gevraagd de leerlingen te stimuleren en te enthousiasmeren. Mentoren krijgen hier geen uren voor.

In dit voorbeeld besteedt de school totaal 220 uur per jaar aan MaS
2 x 110 uur voor coördinatoren met draagvlak bij mentoren (zonder uren).

	Voordelen	Nadelen
Organisatie / uren	Twee coördinatoren zorgen voor minder kwetsbaarheid van de MaS-coördinatie en een goede bereikbaarheid voor leerlingen en collega's.	Draagvlak bij mentoren is niet vanzelfsprekend wanneer zij geen extra uren hiervoor krijgen (meer werk in dezelfde tijd).
	Breder draagvlak binnen de school doordat er meerdere docenten betrokken zijn bij de MaS.	
	Door inzet van mentoren is er extra stimulans en betrokkenheid in de richting van de leerlingen.	
Vorm	Enorme keuze in aanbod van stageplaatsen, door de vrijheid van keuze voor tijdstip dat de stage gelopen wordt.	Langer durende taak voor stagecoördinator: De 'vrije' stage maakt dat de stagecoördinator het hele jaar moet bijhouden of iedereen zijn stage heeft voldaan.
	100% garantie dat alle leerlingen een stage vinden, door ruime stageperiode.	Ouders en leerlingen kunnen het minder prettig vinden om in vrije 'eigen tijd' een stage te lopen.
	Leerlingen hebben keuze: of een stage kiezen uit mas-xpress, of zelf een stage regelen.	
	Alles (laten) registeren door mas-xpress geeft gemak en overzicht voor de stagecoördinator.	
	Praktijkervaring voor leerlingen: leerlingen komen in aanraking met vrijwilligerswerk en diverse doelgroepen.	
	Persoonlijke ontwikkeling van leerlingen op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid	

3.1.2 Lintstages in de praktijk: onder schooltijd

De vorm

De derdejaars leerlingen van het Voluntee Lyceum doen een lintstage onder schooltijd. Vier havo klassen en vier vmbo-t klassen. De havo klas gaat zeven weken lang iedere donderdagmiddag op stage, de vmbo-t 3 klas iedere dinsdagmiddag. Na een stageperiode van zeven weken neemt de volgende havo – en vmbo klas het stokje over.

Om geen lessen te missen, wordt de MaS tijdens één semester ingeroosterd. De ene helft van het semester gaan de leerlingen 's middags op stage, de andere helft zijn op de 'stagemiddag' vrij.

De leerlingen kunnen kiezen uit een vast aanbod stageplekken uit verschillende categorieën op mas-xpress, die iedere stageperiode opnieuw worden aangeboden aan de volgende klas. Op deze manier is er het hele jaar door bezetting bij de stagebieders.

De organisatie en uren:

Op het Voluntee Lyceum werken twee docenten als stagecoördinator. Beide docenten ontvangen elk 120 uur om de maatschappelijke stage goed in de praktijk te brengen. De acht mentoren van de klassen die op stage gaan, krijgen ieder tien uur om leerlingen te motiveren en te begeleiden tijdens hun stage. In de praktijk blijkt echter dat zowel de coördinatoren als mentoren meer uren nodig hebben om hun taak goed te kunnen vervullen.

In dit voorbeeld besteedt de school totaal 320 uur per jaar aan MaS

2 x 120 uur voor coördinator, 8 x 10 uur voor mentoren.

	Voordelen	Nadelen
Organisatie / uren	Twee coördinatoren zorgen voor minder kwetsbaarheid van de MaS-coördinatie en een goede bereikbaarheid voor leerlingen en collega's.	120 uur op jaarbasis blijkt in dit voorbeeld te weinig.
	Draagvlak bij mentoren. Mentoren hebben een rol in de organisatie van de MaS en krijgen hier uren voor.	De tien uur die de mentoren krijgen om maatschappelijke stage tijdens de mentoruren te behandelen, blijkt in dit voorbeeld te weinig.
	Door inzet van mentoren is er extra stimulans en betrokkenheid richting leerlingen.	

	Voordelen	Nadelen
Vorm	Een lintstage onder schooltijd vinden ouders vaak prettiger dan buiten schooltijd en roept ook bij leerlingen minder weerstand op.	Een vast stage aanbod beperkt de keuzevrijheid van leerlingen, in soort en plaats.
	Stagebieders zijn blij met continuïteit van extra handen.	Stagebieders zijn gebonden aan de stage-uren die de school bepaald heeft.
	Een lintstage biedt een langere leerervaring.	
	100 % zekerheid van plaatsing en kwaliteit, door vast stage-aanbod die steeds weer 'doorgegeven' wordt.	
	Praktijkervaring voor leerlingen: leerlingen komen in aanraking met vrijwilligerswerk en diverse doelgroepen.	
	Persoonlijke ontwikkeling van leerlingen op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid.	

3.2 Blokstage

Een blokstage is een stage van meerdere aaneengesloten dagen. De kosten die een blokstage met zich meebrengen laten zich moeilijker berekenen. Meestal worden blokstages georganiseerd in een week waarin meerdere schoolactiviteiten plaatsvinden zoals een reisweek, projectdagen of beroepsstage. Doordat de wijze van invulling helemaal aan de school is, heeft de school zelf in de hand hoe hoog de kosten van de MaS uitvallen.

De vermelde uren zijn een *praktijkvoorbeeld* van de wijze waarop de MaS georganiseerd kan worden. Het is een richtlijn en kan geenszins gezien worden als het MINIMAAL aantal uren dat NODIG is voor de organisatie van MaS.

3.2.1 Blokstages in de praktijk: blokstages buiten school met mas-xpress

De vorm:

De Vrijewil school kiest voor een blokstage in 5 vwo. In de week voor de herfstvakantie gaan de leerlingen uit zes klassen vwo 5 op stage. Tijdens deze week vinden er voor andere jaarlagen en niveaus allerlei andere activiteiten plaats waardoor die week vrijwel geen lessen zijn.

De vwo 5 leerlingen krijgen vóór de zomervakantie (dus in vwo 4) al instructies van de stagecoördinator. De leerlingen kunnen een stage zoeken via mas-xpress of mogen zelf een stageplaats regelen. Ook krijgen zij de optie om de stage-uren al vóór de blokweek te voldoen, bijvoorbeeld in de avonduren of tijdens de zomervakantie. Leerlingen die hiervoor kiezen zijn dan in de stageweek vrij.

Eigen gevonden stages moeten - na goedkeuring van de stagecoördinator - door de leerlingen zelf ingevoerd worden in mas-xpress. Zo heeft de stagecoördinator van alle leerlingen het totale overzicht van stageadressen en stage-uren.

De organisatie en uren:

Mogelijkheid 1:

De coördinatie van deze stageweek ligt bij één docent. Hij krijgt 200 uur voor de voorbereiding van deze week, waar hij voldoende aan heeft. Deze uren komen voort uit het formatieprogramma; naast lesgeven heeft hij de MaS als extra taak binnen zijn uren. Bovenop deze uren krijgt de coördinator nog 36,8 uur voor coördinatie tijdens de stageweek, voor het bezoeken van stageadressen en het aansturen van de leerlingen.

Mentoren hebben geen inhoudelijke rol bij de maatschappelijke stages op school en krijgen er zodoende ook geen uren voor. Ook in het voorbereidend traject zijn de mentoren niet of nauwelijks betrokken. Wel vragen zij tijdens de mentoruren naar de stand van zaken met betrekking tot zoeken van stageplekken. Hier hebben ze echter geen specifieke taak of verantwoordelijkheid in en ook geen extra uren.

Tijdens de projectweek zijn een aantal mentoren wél aangewezen als 'begeleider'. Begeleiders krijgen ieder zo'n 25 leerlingen onder zich, die zij deze week volgen. Omdat er tijdens de projectweek geen lessen worden gegeven, hebben deze docenten tijd om de taak als begeleider uit te oefenen. De uren die zij hiervoor krijgen komen ook vanuit het formatieprogramma.

In dit voorbeeld besteedt de school totaal 236.8 uur per jaar aan MaS

Er is geen extra financiering nodig omdat MaS-uren voortkomen uit het formatieprogramma.

Mogelijkheid 2:

In dit voorbeeld ligt de coördinatie van de stageweek bij een stagecoördinator, die behoort tot het OOP (Onderwijs Ondersteunend Personeel). De stagecoördinator organiseert de verschillende MaS-activiteiten op school alleen. Eén van deze activiteiten is de blokstage voor de herfstvakantie. Een tijdrovende klus, omdat ze de hele organisatie alleen doet: de planning, de instructie aan de leerlingen, ervoor zorgen dat iedereen een plek krijgt, bellen met stageaanbieders en verslagen nakijken. Er zit ook veel tijd in het aansturen van leerlingen, een stageplek te vinden en het op tijd inleveren van contracten en verslagen.

De stagecoördinator krijgt hier 16 uur per week voor, die ze vanaf de start van het schooljaar tot en met de stageweek volop benut.

In de week dat de leerlingen op stage gaan, helpen mentoren en andere docenten met het bezoeken van de stageplaatsen. Deze docenten krijgen hier geen extra uren voor. Bij de introductie van de maatschappelijke stage is ook de docent maatschappijleer betrokken (de introductie vindt plaats tijdens een les maatschappijleer). Op dat moment is *de consumptiemaatschappij* het thema bij maatschappijleer, MaS sluit hier goed bij aan.

Σ In dit voorbeeld besteedt de school totaal 128 uur per jaar aan MaS

Voor de coördinator, met ondersteuning van docenten tijdens stage bezoeken (zonder extra uren) en ondersteuning van docent maatschappijleer (uren opgenomen in het vak maatschappijleer).

Mogelijkheid 3:

Bij mogelijkheid 3 is de vorm van de stage iets anders. Er zijn vier blokstages van drie dagen gepland in het schooljaar, voor de derde jaarlaag. De organisatie hiervoor ligt bij twee stagecoördinatoren. Zij krijgen ieder 120 uur op jaarbasis hiervoor. Zij monitoren de voortgang, sturen de mentoren aan en beoordelen de stageverslagen van de leerlingen. Een bezoekje aan de leerlingen op de stageplaats wordt erg gewaardeerd. Daar worden ook uren aan besteedt net als aan het telefonisch leggen van contacten. De coördinatoren worden tijdens de stagedagen logistiek ondersteund door twee absentecoördinatoren. Ook zij hebben contact met stagebieders tijdens de stage.

Daarnaast hebben ook andere docenten en mentoren een rol in het contact leggen met stagebieders. Die krijgen hier geen extra uren voor. De mentoren hebben voorlopig slechts een stimulerende taak. Er zijn plannen hen in de toekomst meer te betrekken bij de uitvoering, ongeacht een eventuele vergoeding.

Σ In dit voorbeeld besteedt de school totaal 240 uur per jaar aan MaS

2 x 120 voor coördinatoren met ondersteuning van twee absentecoördinatoren en mentoren (zonder extra uren).

	Voordelen	Nadelen
Organisatie / uren	Mas-xpress biedt veel administratieve tijdsbesparing.	Veel stagebezoeken in een korte periode vraagt om extra hulp van andere docenten.
	Minimale administratieve handelingen door koppeling mas-xpress / LVS. (urenverantwoording per leerling en MaS-coördinatie).	Draagvlak bij mentoren is niet vanzelfsprekend wanneer zij geen extra uren hiervoor krijgen (meer werk in zelfde tijd).
	Leerlingen werken zelfstandig met mas-xpress.	

	Voordelen	Nadelen
<i>Mogelijkheid 1</i>	Mas-xpress geeft automatisch een overzichtelijk beeld van verloop van het stage proces.	
	Mas-xpress geeft een automatische database van alle stageadressen en contacten van klassen.	
	MaS-uren komen voort uit het formatieprogramma.	
	Twee coördinatoren zorgen voor minder kwetsbaarheid van de MaS-coördinatie en een goede bereikbaarheid voor leerlingen en collega's.	
<i>Mogelijkheid 2</i>	Coördinatie MaS ligt bij OOP'er. MaS is hierdoor hoofdtaak, geen bijzaak.	Een OOP'er geeft geen les en kent daardoor de leerlingen minder.
		De MaS-coördinatie is kwetsbaar doordat de verantwoordelijkheid bij één persoon ligt.
<i>Mogelijkheid 3</i>	Inzet absentiecoördinatoren ontlasten stagecoördinatoren bij administratieve werkzaamheden.	
	Twee coördinatoren zorgen voor minder kwetsbaarheid van de MaS-coördinatie en een goede bereikbaarheid voor leerlingen en collega's.	
Vorm	Kortlopend project voor stagecoördinator; na blokweek is de MaS afgerond voor alle leerlingen.	Mogelijke beperking van het aantal stageplaatsen door omvang aantal leerlingen in dezelfde week.
	Leerlingen hebben keuze: of een stage kiezen uit mas-xpress, of zelf een stage regelen.	Beperking van mogelijkheden in het vrijwilligerswerk en daarmee ook het aantal stageplaatsen; sector sport en cultuur wordt bijv. erg lastig tijdens een specifieke blokweek.
	Praktijkervaring voor leerlingen: Leerlingen komen in aanraking met vrijwilligerswerk en diverse doelgroepen.	
	Automatische bemiddeling tussen stagebieders en leerlingen door gebruik mas-xpress, bespaart erg veel tijd.	
	Persoonlijke ontwikkeling van leerlingen op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid.	

3.2.2 Blokstages in de praktijk: blokstages buiten school zonder mas-xpress

De vorm

Het Pienter College kiest voor een blokstage. In de week voor de meivakantie gaat de hele derde jaarlaag van havo en vwo op stage. Dat zijn ieder jaar zo'n zes klassen. In die week vinden voor andere jaarlagen en niveaus allerlei andere activiteiten plaats waardoor die week vrijwel geen les wordt gegeven.

De derde klassers krijgen voorbereidingslessen op school tijdens lestijd. Daarna krijgen de leerlingen vijf weken de tijd om zelf een stage te vinden. De school maakt geen gebruik van het stageaanbod op mas-xpress. Wel heeft de school contact met de stagemakelaar van de gemeente. Leerlingen die twee weken voor aanvang nog geen stage hebben kunnen vinden, kunnen kiezen uit een stageaanbod van de stagemakelaar.

De organisatie en uren:

Het Pienter College heeft een stagecoördinator die, naast zijn docentschap 95 uur heeft voor de organisatie. In werkelijkheid is de stagecoördinator 120 uur kwijt aan organisatie, werkbezoeken, netwerkbijeenkomsten en andere relevante zaken.

Mentoren leveren ook een bijdrage. Zij begeleiden hun leerlingen en bereiden hen voor. De voorbereiding van de stage wordt tijdens de mentorles klassikaal gedaan. Mentoren ontvangen 45 uren in de vorm van een mentorprogramma. Per (stage)week reserveert de mentor 30 uur, voor voorbereiding 10 lessen en voor presentaties 5 uur. De mentoren hebben een heel jaarprogramma, twee uur per week. In de periode vanaf zomervakantie tot en met november worden helemaal aan de MaS besteedt.

In dit voorbeeld besteedt de school totaal 365 uur per jaar aan MaS

95 voor coördinator, 6 x 45 uur voor mentoren.

	Voordelen	Nadelen
Organisatie / uren	Veel draagvlak bij mentoren door MaS op te nemen in het jaarprogramma.	De MaS-coördinatie is kwetsbaar doordat de verantwoordelijkheid bij één persoon ligt.
	Prominente rol mentoren betekent korte lijntjes naar de leerlingen; leerlingen worden persoonlijk benaderd en gevolgd.	Meer werk voor stagecoördinator: registratie van adressen en gelopen stage-uren moeten bijgehouden worden en gaan niet automatisch via mas-xpress.

	Voordelen	Nadelen
Vorm	Kortlopend project voor stagecoördinator; na blokweek is de MaS afgerond voor alle leerlingen.	Mogelijke beperking van aantal stageplaatsen door omvang aantal leerlingen in dezelfde week. (overal bij blok!)
	Stimuleert het zelf zoeken naar een maatschappelijke stageplaats.	Leerlingen missen aanbod stageplaatsen op mas-xpress. Leerlingen zijn meer tijd kwijt aan het zoeken naar een eigen stageplek.
	Praktijkervaring voor leerlingen: leerlingen komen in aanraking met vrijwilligerswerk en diverse doelgroepen.	Beperking van mogelijkheden in het vrijwilligerswerk en daarmee van de stageplaatsen; sector sport en cultuur wordt bijvoorbeeld erg lastig tijdens een specifieke blokweek.
	Via contact met stagemakelaar kunnen extra stageplaatsen aangeboden worden.	Meer werk voor de stagemakelaar, doordat de bemiddeling niet automatisch via mas-xpress verloopt. De bemiddeling moet hierdoor handmatig; de stagemakelaar, als schakel tussen stagebieder en leerling.
	Door inzet van mentoren is er extra stimulans en betrokkenheid richting leerlingen.	
	Persoonlijke ontwikkeling van leerlingen op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid.	

3.3.3 Blokstages in de praktijk: maatschappelijke stage als project, gekoppeld aan een vak

De vorm

Scholengemeenschap Ursula kiest ervoor om de maatschappelijke stage te gieten een maatschappelijke schoolopdracht, gekoppeld aan het vak economie. Gedurende een periode van vier maanden doen alle derde klassers een microkrediet project *Moneymakers*.

De vakdocenten zijn enthousiast hierover. Ze zien duidelijk de voordelen van het integreren van de praktijk in hun lessen en daarbij zetten de leerlingen zich ook nog in voor een goed doel.

Tijdens de economielessen werken de leerlingen aan het project. Onder andere aan het schrijven een projectplan over hoe zij geld willen gaan verdienen. Na goedkeuring ontvangen zij een startkapitaal (bijvoorbeeld € 10,00). In de projectweek brengen zij hun plannen ten uitvoer in de hoop hun startkapitaal te vergroten. Het verdiende geld gaat naar een goed doel. Voor de leerlingen worden hiervoor tien maatschappelijke stage-uren gerekend.

De organisatie en uren

De coördinatie van dit stageproject ligt bij een stagecoördinator, die behoort tot het OOP (Onderwijs Ondersteunend Personeel). Deze organiseert de verschillende MaS- activiteiten op school alleen. Eén van deze activiteiten is het project *Moneymakers*.

Vanwege het economische aspect is dit project volledig opgenomen door de sectie economie; de vakdocenten doen de voorbereidingen en ook de begeleiding tijdens de lessen. Extra uren in het kader van de MaS zijn voor de vakdocenten daarom niet nodig.

De opzet van het project *Moneymakers* was aanvankelijk voor de stagecoördinator veel werk. Nu het eenmaal loopt hoeft de coördinator alleen nog maar bij te sturen en vinger aan de pols te houden. Aan de organisatie van de afsluitende middag besteedt de stagecoördinator nog zo'n vier uur.

In dit voorbeeld besteedt de school totaal 15 uur per jaar aan MaS

Voor de stagecoördinator met opname van het project bij de sectie economie (reguliere exploitatie). NB: de uren voor de eenmalige opzet van dit project zijn hier niet meegenomen.

	Voordelen	Nadelen
Organisatie / uren	Leerlingen doen allemaal dezelfde opdracht: de coördinator besteedt geen uren aan voorlichting, aansturing en controle bij het vinden van een eigen stageplek. Dit is tijdbesparend.	De MaS-coördinatie is kwetsbaar doordat de verantwoordelijkheid bij één persoon ligt.
	Coördinatie MaS ligt bij OOP'er. MaS is hierdoor hoofdtaak, geen bijzaak.	Een OOP'er geeft geen les en kent daardoor de leerlingen minder.
	Uren die door docenten worden gemaakt kunnen vanuit de reguliere exploitatie worden weggeschreven bij de vakken, dit drukt de kosten op papier.	De sectie economie moet gemotiveerd zijn om dit project tot een succes te maken. Het is een vakoverstijgende activiteit die valt of staat met de motivatie van de sectie.
	Stagecoördinator krijgt input van docenten.	Omdat de organisatie helemaal bij de school ligt (er wordt geen gebruik gemaakt van externen) kost het de school veel tijd.

	Voordelen	Nadelen
Vorm	Iedereen is verzekerd van een stageplek, door dezelfde opdracht voor iedereen.	De nadruk ligt tijdens de stage op 'geld maken', een commercieel aspect. En minder op het sociale aspect: het zelf ervaren dat je een verschil maakt voor een ander. Het geld overmaken naar een goed doel maakt niet dat je je betrokken voelt bij dit doel.
	Leerlingen leren veel over ontwikkelingssamenwerking.	Leerlingen kunnen geen stage doen waar hun eigen interesse ligt.
	Leerlingen blijven veilig binnen de muren van de school.	Geen persoonlijke ontwikkeling van leerlingen op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid: leerlingen komen niet in aanraking met een doelgroep of met de maatschappij.
	Leerlingen kunnen praktijkgericht leren binnen het vak economie.	Leerlingen komen niet in aanraking met vrijwilligerswerk.

4. Overzicht MaS-activiteiten

Er zijn verschillende manieren waarop scholen de MaS vorm kunnen geven. Met de jaarlaag een sponsorloop houden, met een klas een projectdag houden in de natuur, of leerlingen individueel op stage laten gaan bij een maatschappelijke organisatie. Hoeveel tijd de school kwijt is bij het organiseren van een stagevorm kan doorslaggevend zijn voor de keuze.

De tabellen tonen verschillende MaS-activiteiten met een indicatie van het aantal uren die de school of de stagemakelaar kwijt is voor de organisatie van de activiteit. De activiteiten zijn verdeeld onder verschillende schoolvakken om het overzichtelijk te houden.

De referenties in de tabel gaan over de inhoud van de activiteit. NIET over ervaring met de koppeling aan het genoemde schoolvak.

4.1 Legenda

De gekleurde bolletjes geven een indicatie van het benodigde aantal uren voor voorbereiding, uitvoering en begeleiding van de stagevorm.

In de meest rechtse kolom staat de indicatie van het aantal uren die de vrijwilligerscentrale / stagemakelaar nodig heeft voor het organiseren van de stagevorm.

Tijdindicatie school			Tijdindicatie Vrijwilligerscentrale / stagemakelaar		
< 5 uur	> 10 uur	> 20 uur	< 5 uur	> 10 uur	> 20 uur
					

4.2 Contactgegevens

Als u meer wilt weten over een bepaalde stage uit het overzicht, dan kunt u contact opnemen met de organisatie die met die stagevorm ervaring heeft.

In de bijlage staan alle contactgegevens van de betreffende vrijwilligerscentrale / stagemakelaar.

In veel gevallen is de stagebieder ook terug te vinden op www.mas-xpress.nl. Bent u niet gemachtigd voor dit systeem, neem dan contact op met de Vrijwilligerscentrale Nijmegen.

4.3 Tabel MaS activiteiten

Vak: Sport			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk bij stichting/vereniging (regulier)	Training geven aan jonge kinderen	Mas-xpress	●	●	●	●
	Helpen in de kantine	Mas-xpress				
	Assisteren bij wedstrijden/scheidsrechter zijn	Mas-xpress				
	Ledenwerven voor de club	Mas-xpress				
	Helpen bij paardrijles voor mensen met een beperking	Mas-xpress Meer informatie: Manege Maartenshoeve, 024 - 369 53 86, info@maartenshoeve.nl, Mw. D. de Wan				
	Actieve deelname aan de jeugdcommissie, jongerenraad, bestuur van de club	Mas-xpress				
	Begeleiden "bewegen voor ouderen" bij ouderencentra	Mas-xpress				

Vak: Sport			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Incidenteel vrijwilligerswerk/evenement	Assisteren bij sportdag van een basisscholen (sportolympiade)	Meer informatie: Stichting Voor Mekaar	●	●	●	●
	Assisteren bij sporttoernooien	Mas-xpress				
	Onderhoud van terrein/clubhuis sportclub	Mas-xpress				
	Helpen bij wandeltocht van een zorginstelling	Mas-xpress Meer informatie: Kalorama, (024) 684 77 77, Mw. C. Remy				
	Helpen bij rolstoel driedaagse	Mas-xpress Meer informatie: ZZG Zorggroep Orangerie, (024) 327 52 30, Mw. A. van der Molen				
	Zevenheuvelenloop	Mas-xpress Meer informatie: VWC Nijmegen				
	Avondvierdaagse Nijmegen Noord	Mas-xpress Meer informatie: Avondvierdaagse Nijmegen Noord, info@avondvierdaagse-nijmegennoord.nl				
	Geld inzamelen voor je club door: De grote club actie of bijvoorbeeld olieballen bakken en verkopen	Mas-xpress				
	Helpen bij ijsbaan/winterfestival	Mas-xpress Meer informatie: Stuw Overbetuwe				
	Begeleider sportkamp	Mas-xpress				
	Helpen bij landelijke buitenspeeldag	Mas-xpress				

Vak: Sport			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk in projectvorm	Sporten met de Wii voor ouderen	Geen voorbeeld uit de praktijk	●	●	●	●
	Sportdag organiseren voor mensen met een beperking	Vanuit school georganiseerd	●	●	●	●
	Sportclinic geven op basisschool	Stedelijk Gymnasium Nijmegen, dhr. J Schrooten, j.schrooten@stedelijkgymnijmegen.nl 024 - 32 206 06	●	●	●	●
Maatschappelijke betrokkenheid bij schoolactiviteit	Sponsorloop voor goede doel	Stedelijk Gymnasium Nijmegen, dhr. J Schrooten, j.schrooten@stedelijkgymnijmegen.nl, (024) 322 06 06	●	●	●	●
	Sportdag op school organiseren	Geen praktijkvoorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd	●	●	●	●
	(Sport)kamp op school begeleiden	Vanuit school georganiseerd: Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●
	Sportelement tijdens werkweek	Geen praktijkvoorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd	●	●	●	●

Vak: Maatschappijleer			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk bij stichting/vereniging (regulier)	Maaltijden uitdelen aan daklozen	Mas-xpress Meer informatie: Straatmensen voor Straatmensen, straatmensen@hotmail.com, www.straatmensen.nl	●	●	●	●
	Voedselpakketten inpakken bij de voedselbank	Mas-xpress Meer informatie: Voedselbank Nijmegen, info@voedselbanknijmegen, www.voedselbanknijmegen.nl				
Incidenteel vrijwilligerswerk/ evenement	Mee doen NL doet	www.NLdoet.nl meer informatie: WELCOM Didam	●	●	●	●
	Plan Nederland	www.plannederland.nl/mas				
	Unicef acties	www.unicef.nl/mas				
	Voedselinzamelactie voor de voedselbank	Mas-xpress Voedselbank Arnhem, Mw. W. Knelissen, vrijwilligers@voedselbankarnhem.nl				
	Collecteren goed doel	Mas-xpress				

Vak: Maatschappijleer			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk in projectvorm	Levensboek	Mas-xpress Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●
	Mobieltjesproject	Mas-xpress Meer informatie: Hobbycentrum Nijmegen Oost: mw. R. Koopmans, 024-3231330	●	●	●	●
	Goede doelen actie: Moneymakers, Sponsorloop, Serious Request	Vanuit school georganiseerd: Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●
	Hiero's	www.hieros.nl zitten kosten aan verbonden!	●	●	●	●
Maatschappelijke betrokkenheid bij schoolactiviteit	Themaweken op school en daar een organisatie bij betrekken, bijvoorbeeld homoseksualiteit in samenwerking met het COC, of het thema discriminatie in samenwerking met Ieder1gelijk	Vanuit school georganiseerd. Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen of Ieder1gelijk: mw. F. Bissels, fbissels@ieder1gelijk.nl. 024-3240400.	●	●	●	●

Vak: Kunstvakken			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk bij stichting/vereniging (regulier)	Kinderbouwdorp	Mas-xpress meer informatie: Vereniging Dorpsbelang Hees (Nijmegen), 024 – 37 707 65, www.dorpsbelanghees.nl	●	●	●	●
	Poppodium	Mas-xpress				
	Decor etc. toneel vereniging	Mas-xpress				
	Helpen bij filmhuis	Mas-xpress				
	Helpen bij musea	Mas-xpress				
	Hobbycentra	Mas-xpress				
Incidenteel vrijwilligerswerk/ evenement	Kersttentie verzorgen	Mas-xpress meer informatie: Kalorama, 024 – 68 477 77 Mw. C. Remy	●	●	●	●
	Helpen bij een festival <i>Gebroeders Van Limburg Festival, Oddstream Festival, Theater am Waal, etc.</i>	Mas-xpress	●	●	●	●
	Schouwburg uitvoeringen adopteren en PR voeren voor voorstelling	Mas-xpress	●	●	●	●
	Figureren bij evenement/kerststal diverse zorgcentra en Gebroeders Van Limburg Festival Nijmegen	Mas-xpress	●	●	●	●
	Kinderbouwdorp <i>SJANO, Nijmegen</i> <i>Kinderbouwdorp Hees, Nijmegen</i>	Mas-xpress	●	●	●	●

Vak: Kunstvakken			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk in projectvorm	Buurthuis opknappen	Vanuit school georganiseerd	●	●	●	●
	Schilderen en opknappen speeltuintje	Vanuit school georganiseerd	●	●	●	●
	Expositie van zelf gemaakte kunst	Stiksoep.nl	●	●	●	●
	Kunst/mode maken van afval	Stiksoep.nl	●	●	●	●
	Optreden verzorgen met een klein groepje bij zorgcentra	Mas-xpress Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●
	Kunst maken met/voor een doelgroep	Geen praktijk voorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd	●	●	●	●
	Kunstveiling goede doel	Vanuit school georganiseerd: Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●

Vak: Kunstvakken			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Maatschappelijke betrokkenheid bij schoolactiviteit	De contacten van het MaS netwerk betrekken bij (bestaande activiteiten) van de school. Bijvoorbeeld mensen van het verzorgingshuis uitnodigen bij musicals, kerstviering, etc.	Geen praktijkvoorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd	●	●	●	●
	Het aanbieden van schoolvoorstellingen op locatie (bijvoorbeeld bij zorgcentra)	Geen praktijkvoorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd	●	●	●	●
	Kerstattenties / paasattenties maken op school en aanbieden aan mensen van instellingen/zorgcentra	Geen praktijkvoorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd	●	●	●	●

Vak: Natuur & Techniek			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk bij stichting/vereniging (regulier)	Natuurbeheer en onderhoud <i>Bijvoorbeeld Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, IVN, Landschapsbeheer</i>	Mas-xpress	●	●	●	●
	Assisteren bij veldlessen voor basisschoolkinderen in de natuur (IVN)	Mas-xpress				
	Assisteren bij technisch creatief centrum; workshops voor kinderen	Mas-xpress				
	Onderzoek naar milieuvraagstukken in de stad, bij milieu-educatiecentrum	Mas-xpress				
	Helpen op kinderboerderij / zorgboerderij	Mas-xpress				
	Helpen in een dierenasiel	Mas-xpress				
	Onderhoud parken en begraafplaatsen	Mas-xpress				
	Buurtrangers <i>Kinderen houden de buurt schoon</i>	Mas-xpress				
Incidenteel vrijwilligerswerk/ evenement	Foodstages <i>Opdrachten in kader van gezond en fair voedsel</i>	www.foodstages.nl	●	●	●	●
	WeCycle.nl <i>Elektronisch afval inzamelen voor recycling</i>	www.wecycle.nl				
	Stage via ZLTO <i>Assisteren bij boerenbedrijven / duurzame opdrachten</i>	www.ZLTO.nl				
	Stage bij Wereld Natuur Fonds <i>Onderzoek bij bedrijven naar duurzaamheid</i>	www.wnf.nl				
	Rank a School <i>Onderzoek bij eigen school naar duurzaamheid</i>	www.rankascool.nl				

Vak: Natuur & Techniek			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligers- werk in projectvorm	Opschoonactie voor de buurt	Mas-xpress Meer informatie: Stuw Overbetuwe, Elst	●	●	●	●
	Veluwe dag – Onderhoud natuur	Mas-xpress Meer informatie: De Medewerker, Ede	●	●	●	●
Maatschappelijke betrokkenheid bij schoolactiviteit	Wilgen knotten	Mas-xpress	●	●	●	●
	Techniek les/dag/week Producten schenken aan instellingen/zorgcentra, Of cliënten naar school halen om mee te laten helpen	Geen praktijkvoorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd	●	●	●	●

Vak: Talen			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk bij stichting/vereniging (regulier)	Taalcoach zijn	Mas-xpress Meer informatie: Stichting Perspectief, Beuningen	●	●	●	●
	Helpen in de bibliotheek	Mas-xpress				
	Helpen bij taallesjes/voorlezen op de basisschool	Mas-xpress				
	Write For Rights, Amnesty <i>Brieven schrijven aan politiek gevangenen</i>	www.amnesty.nl/mas				
Incidenteel vrijwilligerswerk/ evenement	Bij dit onderdeel zijn geen praktijkvoorbeelden gevonden					
Vrijwilligerswerk in projectvorm	Levensboeken schrijven <i>Leerlingen schrijven een levensboek voor een oudere</i>	Mas-xpress Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●
	Kinderboeken vertaalproject <i>Leerlingen vertalen Nederlandse kinderboeken naar Engels docent kijkt na. Na verbetering gaan deze naar een kleuterschool in Armenië</i>	Mas-xpress Meer informatie: Caleidoz, Zevenaar	●	●	●	●

Vak: Talen			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Maatschappelijke betrokkenheid bij schoolactiviteit	Internationale uitwisseling/werkweek	Vanuit school georganiseerd: Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●
	Sollicitatiebrieven schrijven voor sollicitatie MaS-plek	Vanuit school georganiseerd: Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●
	Vrijwilligerswerk in buitenland tijdens buitenlandweek	Geen praktijkvoorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd.	●	●	●	●

Vak: Zorg & Welzijn			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk bij stichting/vereniging (regulier)	Helpen op een activiteiten-dagopvang voor ouderen	Mas-xpress	●	●	●	●
	Helpen in een verzorgingshuis	Mas-xpress				
	Helpen bij activiteiten voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, doof- of blinde mensen	Mas-xpress				
	Helpen op een kinderdagverblijf/basisschool/brede school	Mas-xpress				
	Activiteiten ondersteunen op het AZC	Mas-xpress				
	Helpen op een afdeling in het ziekenhuis	Mas-xpress				
Incidenteel vrijwilligerswerk/ evenement	Meegaan bij een uitstapje voor ouderen / mensen met verstandelijke of lichamelijke beperking <i>Bijvoorbeeld bij een zorgcentrum, de Zonnebloem of tijdens NLdoet.nl</i>	Mas-xpress Meer informatie: Steunpunt Vrijwilligerswerk Heumen	●	●	●	●
	Helpen bij een kindervakantieweek <i>Bijvoorbeeld: Tandem Welzijn, Nijmegen Scouting Het GVO, Nijmegen</i>	Mas-xpress				
Vrijwilligerswerk in projectvorm	Fysiotherapeut ondersteunen met voorlichting/activiteiten voor kinderen met overgewicht		●	●	●	●
	Activiteiten opzetten en verzorgen bij verschillende verzorgingshuizen <i>Bijvoorbeeld beautymiddag/ muzikale middag, spelletjesmiddag, quiz/bingo, etc.</i>	Mas-xpress Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●

Vak: Zorg & Welzijn			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Maatschappelijke betrokkenheid bij schoolactiviteit	Lunch verzorgen aan ouderen	Geen praktijkvoorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd				

Vak: Geschiedenis			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Vrijwilligerswerk bij stichting/vereniging (regulier)	Helpen in stadsarchief	Mas-xpress	●	●	●	●
	Helpen in een museum	Mas-xpress				
	Helpen in Fort Pannerden / Kasteel Doornenburg, etc.	Mas-xpress				
Incidenteel vrijwilligerswerk/ evenement	Helpen bij historisch festival of evenement <i>Bijvoorbeeld. Gebroeders van Limburg Romeinenfestival</i>	Mas-xpress Meer informatie: Evenementenbureau Henk van der Zand, hvdzand@gmail.com, 06 - 22 60 42 28	●	●	●	●
	Open monumentendag	Openmonumentendag.nl				
Vrijwilligerswerk in projectvorm	Kunstproject historisch erfgoed <i>Kops plateau Nijmegen</i>	Vanuit school georganiseerd: Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●
	Levensboek schrijven met en voor een oudere	Mas-xpress Meer informatie: Vrijwilligerscentrale Nijmegen	●	●	●	●
	Airborne Memories in samenwerking met het Airborne Museum. Overlevenden of nabestaanden worden geïnterviewd over hun dagelijks leven tijdens de WO II in de gemeente Renkum.	Mas-xpress Meer informatie: Solidez, Wies Nieuwenhuis en Davida de Hond, w.nieuwenhuis@solidez.nl	●	●	●	●

Vak: Geschiedenis			Tijdindicatie:			
Middel	Voorbeelden	Informatie	voorbereiding school	uitvoering	begeleiding	makelaar
Maatschappelijke betrokkenheid bij schoolactiviteit	<p>Geschiedenis project presenteren aan mensen buiten de school</p> <p><i>Mensen uit de oorlog interviewen</i></p> <p><i>Geschiedenis van de stad uitzoeken</i></p> <p><i>Muziek van vroeger zoeken/spelen</i></p>	Geen praktijkvoorbeeld. Wordt vanuit school georganiseerd				

5. Bijlage

Contactgegevens vrijwilligerscentrales en stagemakelaars

Naam organisatie	Contactpersoon	Contactgegevens
Caleidoz Welzijn Zevenaar	Barbera van Dulmen	b.vandulmen@caleidoz.nl 0316 – 243 299
De Medewerker Ede	Annet Timmerman	atimmerman@demedewerker.nl 0318 – 757 927
MEER Welzijn Wijchen	Jeanny Evers	j.evers@meerwelzijnwijchen.nl 024 – 64 184 59
Stagebureau Achterhoek	Helma Noordink	h.noordink@achterhoekvo.nl 0314 – 325 248
Steunpunt Vrijwilligerswerk Heumen	Catelijne Quant	cquant@heumen.nl 024 – 35 884 47
Stuw Overbetuwe Elst	Nanda Huisman	nanda.huisman@stuwwelzijn.nl 0481 – 375 959
Stichting Perspectief Beuningen	Gerda Klijnstra	gerdaklijnstra@stg-perspectief.nl 024 – 67 509 39
Vrijwilligerscentrale Nijmegen	Lianne Bongers Renske Borkus	l.bongers@vwc-nijmegen.nl r.borkus@vwc-nijmegen.nl 024 – 82 000 28
Vrijwilligerscentrale Renkum	Elsa Alberti	vrijwilligerscentrale@solidez.nl 026 – 33 355 37
Stichting Welzijn Lingewaard	Wil van den Hurk	w.vandenhurk@swlingewaard.nl 088 – 25 525 50
Stichting Voor Mekaar Druten	Mariëlle van Swaay	m.vanswaay@voormekaar.org 0487 – 200 010
Vrijwillige Inzet Arnhem	Hanneke Schweitzer	h.schweitzer@via-arnhem.nl 026 – 31 277 63
WELCOM vestiging Didam	Esther Aleksandrova	e.aleksandrova@welcommail.nl 0316 – 223 520
Stagebureau Duiven	Sandie te Pas	s.tepas@candea.nl 0316 – 367 800
Viva Rheden	Maud van Braam	maudvanbraam@viva-rheden.nl 0313 – 420 124

